

Ramar för utgiftsområdena 15 och 16

Till finansutskottet

Sammanfattning

Finansutskottet har gett utbildningsutskottet tillfälle att yttra sig över Budgetpropositionen för 2016 (2015/16:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor) samt de motioner som kan komma att väckas med anledning av propositionen i de delar de berör utbildningsutskottets beredningsområde.

Utbildningsutskottet begränsar sitt yttrande till dels de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2016 samt de preliminära utgiftsramarna för 2017 och 2018 samt de beräknade eller preliminära utgiftsramarna för 2019 för utgiftsområdena 15 Studiestöd och 16 Utbildning och universitetsforskning, dels den bedömning som görs i propositionen om nya nationella mål för utbildningsområdet inom ramen för Europa 2020-målen.

Utbildningsutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i aktuella delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns fyra avvikande meningar (M, SD, FP, KD).

Utskottets överväganden

Utgiftsområde 15 Studiestöd

Propositionen

I propositionens (2015/16:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor) yrkande 6 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 15 Studiestöd ska uppgå till 21 707 932 000 kronor 2016. Regeringen föreslår även i yrkande 9 i denna del att utgifterna för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 21 847 respektive 22 200 miljoner kronor för utgiftsområde 15. Av propositionen framgår vidare att regeringen beräknar utgiftsramen för 2019 till 23 013 miljoner kronor.

Motionerna

I partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 3 i denna del föreslås att ramen för utgiftsområde 15 Studiestöd för 2016 minskas med 1 250 200 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 6 i denna del föreslås att ramen för utgiftsområde 15 Studiestöd för 2016 höjs med 400 600 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 7 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017 och 2018 och en beräkning för 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 3 i denna del föreslås att ramen för utgiftsområde 15 Studiestöd för 2016 minskas med 1 078 800 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 3 i denna del föreslås att ramen för utgiftsområde 15 Studiestöd för 2016 minskas med 2 167 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3 i denna del föreslås att ramen för utgiftsområde 15 Studiestöd för 2016 minskas med 1 868 330 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens

yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2016, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 15

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	C	FP	KD
2016	21 707 932	-1 250 200	+400 600	-1 078 800	-2 167 000	-1 868 330

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 15

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	FP	KD
2017	21 847	-1 301	+205	-830	-1 548	-1 934
2018	22 200	-1 262	+37	-901	-1 309	-2 121
2019	23 013 ¹	-1 215	-110 ²	-934	-	-2 176

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Propositionen

I propositionens (2015/16:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor) yrkande 6 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning ska uppgå till 69 452 400 000 kronor 2016. Regeringen föreslår även i yrkande 9 i denna del att utgifterna för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 71 852 respektive 72 501 miljoner kronor för utgiftsområde 16. Av propositionen framgår vidare att regeringen beräknar utgiftsramen för 2019 till 72 704 miljoner kronor.

Motionerna

I partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 3 i denna del föreslås att ramen för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för 2016 minskas med 3 207 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 6 i denna del föreslås att ramen för utgiftsområde 16 Utbildning och

¹ Avser en beräkning av utgiftsramarna för 2019.

² Avser en beräkning av utgiftsramarna för 2019.

universitetsforskning för 2016 höjs med 534 661 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 7 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017 och 2018 och en beräkning för 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 3 i denna del föreslås att ramen för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för 2016 minskas med 3 579 796 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 3 i denna del föreslås att ramen för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för 2016 minskas med 2 608 246 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017 och 2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3 i denna del föreslås att ramen för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för 2016 minskas med 3 863 325 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2017, 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2016, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 16

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	C	FP	KD
2016	69 452 400	-3 207 000	+534 661	-3 579 796	-2 608 246	-3 863 325

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 16

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	FP	KD
2017	71 852	-4 903	+862	-4 968	-2 288	-5 902
2018	72 501	-4 903	+1 048	-4 998	-1 860	-5 358
2019	72 704 ³	-4 951	+1 470 ⁴	-4 698	-	-5 135

³ Avser en beräkning av utgiftsramarna för 2019.

⁴ Avser en beräkning av utgiftsramarna för 2019.

Översyn av Europa 2020-målen (prop. 2015/16:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor s. 480)

Bakgrund

Europa 2020 är EU:s gemensamma strategi för tillväxt och sysselsättning. Syftet är att till 2020 förbättra förutsättningarna för full sysselsättning och hållbar tillväxt för alla.

En viktig del av Europa 2020-strategin är kvantitativa mål på EU-nivå inom fem områden: sysselsättning, social delaktighet, utbildning, forskning och utveckling samt klimat och energi. Målen fastställdes av Europeiska rådet i juni 2010 och ska vara uppfyllda senast 2020. De övergripande målen är inbördes förbundna och ömsesidigt förstärkande och ska uppnås genom åtgärder på både nationell nivå och EU-nivå. Medlemsstaterna har även med hänsyn till sina relativa utgångslägen och nationella förutsättningar fastställt nationella mål inom samma områden. Uppnådda framsteg med de nationella målen redovisas till Europeiska kommissionen i de nationella reformprogram som överlämnas i april varje år. Sveriges nationella mål inom Europa 2020 fastställdes i 2011 års ekonomiska vårproposition (prop. 2010/11:100). Nedan redovisar regeringen nya svenska nationella mål för utbildningsområdet.

Mål för utbildningsområdet

Målet för utbildningsområdet på EU-nivå är att till 2020 förbättra utbildningsnivån, särskilt genom att sträva efter att minska antalet elever som i förtid avbryter sin skolgång till mindre än 10 procent och genom att öka den andel 30–34-åringar som har avslutat en eftergymnasial eller motsvarande utbildning till minst 40 procent.

Sveriges nuvarande nationella mål är att andelen 18–24-åringar som inte har en fullföljd gymnasieutbildning, och som inte heller deltar i någon form av studier, ska vara mindre än 10 procent 2020, och att andelen 30–34-åringar som har minst en tvåårig eftergymnasial utbildning ska uppgå till 40–45 procent 2020.

Regeringens bedömning

Sveriges nationella mål för utbildning bör vara att andelen 18–24-åringar som inte avslutat gymnasiestudier, och som inte studerar, ska vara mindre än 7 procent 2020, och att andelen 30–34-åringar som har minst en tvåårig eftergymnasial utbildning ska uppgå till 45–50 procent 2020.

Skälen för regeringens bedömning

Tillgång till en väl fungerande utbildning under hela livet är av yttersta vikt för Sveriges utveckling och konkurrenskraft samt för att stärka människors kunskaper och livschanser. Att fler lär sig mer är avgörande för att framtidens jobb ska kunna skapas och för att öka konkurrenskraften, men även för att ge människor ökad frihet att forma sina egna liv. Utbildning, särskilt i unga år,

minskar risken för utanförskap och social utslagning senare i livet. Utbildning förbättrar även den enskildes chanser att få jobb med bra villkor och en god löneutveckling. Regeringen har därför initierat olika satsningar för att fler ungdomar ska kunna slutföra gymnasieutbildningen och för att förbättra möjligheterna för unga vuxna att genom vuxenutbildningen och folkbildningen komplettera tidigare studier.

Gymnasiemålet: Den förra regeringen fastställde 2011, som anförts ovan, ett nationellt mål för utbildningsområdet att andelen 18–24-åringar som inte avslutat gymnasiestudier, och som inte studerar, skulle vara mindre än 10 procent 2020. Den definition som tillämpas för detta internationellt jämförbara mått är andelen 18–24-åringar som har mindre än två års gymnasiestudier bakom sig och som under en uppmätt period av fyra veckor inte deltagit i någon form av utbildning. Enligt Eurostat har andelen 18–24-åringar i Sverige som inte har avslutat sina gymnasiestudier och som inte studerar enligt denna definition minskat. År 2005 var andelen knappt 11 procent och 2014 ca 7 procent.

Den nationella målnivån är således sedan länge uppnådd och avspeglar inte regeringens ambitionsnivå. De satsningar regeringen nu genomför i syfte att alla ungdomar, oberoende av bakgrund, ska kunna fullfölja en gymnasial utbildning, liksom satsningarna på Kunskapslyftet, bedöms ha en positiv effekt på måluppfyllelsen. Effektens storlek är dock svår att kvantifiera. Regeringen anser därför att Sveriges nationella mål bör vara att andelen 18–24-åringar som inte avslutat gymnasiestudierna, och som inte studerar, ska vara mindre än 7 procent 2020. Regeringen bedömer att det nationella målet kan nås inom ramen för den beslutade politiken och de aviserade åtgärderna på området.

Målet för eftergymnasial utbildning: Den dåvarande regeringen fastställde 2011 ett nationellt mål att andelen personer i åldern 30–34 år med minst två års eftergymnasial utbildning skulle uppgå till 40–45 procent 2020. Andelen 30–34-åringar som har minst två års eftergymnasial utbildning har ökat under en lång följd av år. Denna andel uppgick 2014 till 49,9 procent enligt Eurostat.

Andelen högutbildade förutses komma att sjunka något fram till 2020. Det beror framför allt på att studiedeltagandet minskade 2003–2008. Samtidigt har regeringen inom Kunskapslyftet presenterat kraftiga investeringar inom yrkeshögskolan och högskolan. Regeringen anser därför att det nationella målet bör revideras till att 45–50 procent av befolkningen i åldern 30–34 år ska ha minst två års eftergymnasial utbildning 2020. Regeringen bedömer att det nationella målet kan nås inom ramen för den beslutade politiken och de aviserade åtgärderna på området.

Utskottets ställningstagande

Sverige ska vara en kunskapsnation som är världsledande när det gäller utbildning, forskning och nya innovationer. Varje barn och ungdom, oavsett kön, bakgrund och funktionsnedsättning, ska ges en god grund att stå på, och

vuxna ska ha god tillgång till utbildning under hela livet. Utbildningspolitiken lägger grunden för en framgångsrik jobbpolitik där såväl inrikes som utrikes föddas kompetens effektivt ska tas till vara. Dessutom är den viktig för att ge människor tillgång till bildning för personlig utveckling och förutsättningar för ett aktivt deltagande i ett demokratiskt samhälle. Utbildningspolitiken är också en central del i arbetet för en omställning till en hållbar utveckling.

Regeringens utbildningspolitik strävar efter att utjämna socioekonomiska skillnader och att ge alla människor möjlighet att utvecklas. Alla barn, unga och vuxna ska också ges förutsättningar att pröva och utveckla sin förmåga och sina kunskaper till sin fulla potential oberoende av ålder, könstillhörighet och funktionsnedsättning. Bland annat följande reformer föreslås i budgetpropositionen för 2016 eller har tidigare aviserats:

- Lärarlönelyftet
- lärarutbildning för fler lärare och förskollärare
- kompetensutveckling för fler lärare
- investeringar för en jämlik skola
- investeringar i tidiga insatser i skolan
- riktade insatser för ökad kvalitet och attraktivitet för gymnasieskolans yrkesprogram
- ett nytt kunskapslyft för vuxna
- fler ges möjlighet att studera på högskolan i hela landet, och kvalitetsförstärkningarna av den högre utbildningen fortsätter
- satsningar görs på utveckling av validering inom högskolan, bedömning av utländsk utbildning och en utökning av de kompletterande utbildningarna för att ta till vara nyanländas kompetens
- anslagen för forskning och forskarutbildning vid universitet och högskolor ökar.

Utbildningsutskottet vill understryka utbildningspolitikens centrala roll för samhällsutvecklingen och föreslår mot den bakgrunden att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsramar för utgiftsområdena 15 Studiestöd och 16 Utbildning och universitetsforskning samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdena åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionernas förslag bör avstyrkas i motsvarande delar.

När det gäller den översyn regeringen gör av de nationella målen för utbildningsområdet inom ramen för Europa 2020-målen vill utbildningsutskottet anföra följande. I budgetpropositionen gör regeringen bedömningen att Sveriges nationella mål för utbildningsområdet bör vara att andelen 18–24-åringar som inte avslutat gymnasiestudier, och som inte studerar, ska vara mindre än 7 procent 2020 och att andelen 30–34-åringar som har minst en tvåårig eftergymnasial utbildning ska uppgå till 45–50 procent 2020. Utbildningsutskottet välkomnar den höjning av ambitionsnivån när det gäller gymnasiemålet och målet för eftergymnasial utbildning som regeringen redovisar. Utbildningsutskottet delar vidare bedömningen att de nya nationella

målen kan nås inom ramen för den beslutade politiken och regeringens aviserade satsningar på bl.a. Kunskapslyftet för vuxna.

Stockholm den 22 oktober 2015

På utbildningsutskottets vägnar

Lena Hallengren

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lena Hallengren (S), Christer Nylander (FP), Stefan Jakobsson (SD), Michael Svensson (M), Jabar Amin (MP), Erik Bengtzboe (M), Gunilla Svantorp (S), Robert Stenkvist (SD), Daniel Riazat (V), Roza Güclü Hedin (S), Lena Emilsson (S), Maria Stockhaus (M), Eva Sonidsson (S), Ida Drougge (M), Larry Söder (KD) och Linus Sköld (S).

Avvikande meningar

1. Ramar för utgiftsområdena 15 och 16 (M)

Michael Svensson (M), Erik Bengtzboe (M), Maria Stockhaus (M) och Ida Drougge (M) anför:

Resultaten i den svenska skolan har sjunkit i 20 år. Ett antal betydande reformer har genomförts under de senaste åren för att vända utvecklingen, men viktiga områden inom skolan behöver fortsatt reformeras. Bland annat har Riksrevisionen pekat på att de riktade statsbidragen inte når alla kommuner och skolor, särskilt inte dem som står utan resursstarka skolförvaltningar. Bristande lärarkompetens och brister i kompetensförsörjning samt kompetensutveckling av lärare pekas också ut. Resultaten från PISA-proven visar att svenska elever presterat allt sämre och under OECD-snittet inom läsförståelse, matematik och naturvetenskap. Svenska elever lägger också generellt mindre tid på studier än elever i andra länder. Om Sverige ska klara av att konkurrera med höga kunskapsnivåer behöver eleverna lägga mer tid på studier.

Det finns en bred enighet i riksdagen om att man ska göra ekonomiska satsningar på skolan. Det finns dock förslag i budgeten som signalerar en ny riktning som bryter mot det fokus på att uppvärdera skolans kunskapsuppdrag som hittills gällt. OECD understryker att reformerna av den svenska skolan bör fortsätta. Regeringen väljer i stället att lägga stora summor på reformer som inte syftar till att stärka kunskapsuppdraget, samtidigt som man exempelvis slopar den utbyggnad av karriärtjänster som riksdagen tidigare beslutat om. Med mindre kunskap i skolan hotas Sveriges långsiktiga kompetensförsörjning.

Vi i Moderaterna föreslår eller aviserar bl.a. följande reformer i vår budgetmotion:

- behåll och vidareutveckla karriärtjänsterna
- inför tioårig grundskola
- mer matematik i högstadiet – en timme extra i veckan
- sommarskola och läxhjälp till de elever som riskerar att halka efter
- en förstärkning av Skolinspektionens uppdrag och verktyg
- bredda Matematiklyftet till lärare i andra ämnen
- en nationell strategi för skolans digitalisering
- en allmän förskola från två års ålder
- ett ökat stöd till mindre barngrupper och språkinläring
- ett reformerat resurstilldelningssystem för högskolan
- en översyn av det s.k. lärarundantaget för lärare och forskare på lärosäten.

Vi anser mot den bakgrunden att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 3 i denna del och

yrkande 4 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

2. Ramar för utgiftsområdena 15 och 16 (SD)

Stefan Jakobsson (SD) och Robert Stenkvist (SD) anför:

Om trygga barn är ett fundament så är en väl fungerande skola nästa oundgängliga sten i samhällsbygget. Hela vårt demokratiska samhällsbygge, kunskapssamhället och inte minst vår ekonomi står och faller med utbildning. I denna budget fokuserar vi huvudsakligen på grundskola och gymnasium, som ”producerar” utbildade, samhällsmedvetna medborgare, både direkt till arbetsmarknaden och för högre utbildning.

Tyvärr blinkar varningslamporna för det svenska utbildningssystemet. I internationella undersökningar faller svenska 15-åringars resultat drastiskt i både läsning, matematik och naturvetenskap, och vi ligger nu bland de 20 procent sämst presterande länderna av de 34 länder som OECD undersökt. Detta är alarmerande. Vi i Sverigedemokraterna har utgått från OECD:s kritik i våra förslag till reformer, där vi prioriterar lärarnas arbetsituation, utveckling och karriärmöjligheter mycket högt. Vi föreslår sex certifieringsnivåer, där varje ny nivå ger lönepåslag samtidigt som utveckling och ansvar krävs från den enskilda läraren. I samma reform ingår certifieringsnivåer för rektorer, som fortsättningsvis ska rekryteras bland behöriga lärare. Vår budget innehåller också en satsning på landsbygdsskolor, som kan behöva ekonomiskt andrum när elevunderlaget tillfälligtvis är svagt. Vi vill också initiera en reform av skolmaten så att elever får mat som lagas av utbildad personal vid deras egen skola. Sverigedemokraterna vill

- införa en karriärstege för lärare och rektorer
- genomföra en digitalisering av utbildningssystemet i sin helhet
- införa stimulansbidrag för återanställning av bl.a. kuratorer, skolsköterskor och vaktmästare i skolorna
- införa stimulansbidrag till landsbygdsskolor som hotas av nedläggning
- ge fler vägar in i läraryrket och locka tillbaka personal från näringslivet
- satsa på en teknikbrygga för studenter som behöver stärka sin tekniska kompetens.

Sverigedemokraterna ser med oro på att resurstilldelningen till den högre utbildningen urholkats de senaste 20 åren. Vi satsar därför resurser på att öka lärartätheten i den högre utbildningen med ett långsiktigt syfte att komma till rätta med resursbristen vid våra högskolor och universitet. Vi vill också se ett nytt resurstilldelningssystem vars huvudsyfte är att utbilda för arbetsmarknadens behov. Vi tillför även ytterligare 5 000 platser på yrkeshögskolan.

Vi anser mot den bakgrunden att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 6 i denna del och yrkande

7 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

3. Ramar för utgiftsområdena 15 och 16 (FP)

Christer Nylander (FP) anför:

Kunskap är skolans huvuduppgift. Folkpartiet liberalerna har lett en total omläggning av svensk skola. Bland alla reformer finns en ny läroplan med nya kursplaner med tydliga och tidiga mål, fler och tidigare nationella prov, skriftliga omdömen, betyg från årskurs 6 och ny betygsskala med fler steg. Elevers rätt till särskilt stöd har stärkts, och speciallärare utbildas på nytt. Eleverna får fler matematiklektioner.

Folkpartiet liberalerna ser med oro på hur regeringen bryter mot den inslagna kunskapslinjen i svensk skolpolitik. Statsanslag används för kommunala uppgifter i stället för att prioritera skolans kunskapsuppgift. För att ge alla elever en bra skolgång bör staten ta tillbaka ansvaret för skolan.

Folkpartiet liberalerna vill att skolstarten ska ske vid sex års ålder, i stället för sju års ålder som i dag. Därmed förlängs skolplikten till tio år och förskoleklassen blir den första av tio årskurser i grundskolan. Folkpartiet liberalerna vill öka undervisningstiden i matematik med en timme i veckan för alla elever i högstadiet från höstterminen 2016. Även undervisningstiden i idrott och hälsa bör öka med 100 timmar, vilket motsvarar en ökning av ämnet med 20 procent.

Folkpartiet liberalerna vill införa ett stöd till utsatta skolor som kan sökas av huvudmännen för att motverka ordningsproblem och genomföra förebyggande insatser för att långsiktigt verka för studiero.

Folkpartiet liberalerna kommer att fortsätta prioritera höjda lärarlöner och fler karriärtjänster. Folkpartiet liberalerna vill att det ska löna sig att vara en skicklig lärare och vill ge lärarna goda möjligheter till utveckling. Vi satsar medel på höjda lärarlöner och föreslår även en utbyggnad av karriärtjänster, där vi gör en särskild satsning på karriärtjänster i utanförskapsområden.

Folkpartiet liberalerna vill även satsa på en särskild kompletterande pedagogisk utbildning. En modell som visat sig ha potential att attrahera studenter till lärarutbildningen är den kombination av arbete och studier som införts i flera länder.

Folkpartiet liberalerna vill ha en försöksverksamhet med gymnasial lärlingsutbildning där branscher och arbetsgivare har ökat inflytande och ansvar, s.k. branschlärlingar. Folkpartiet liberalerna anser att vi bör öka lärlingsutbildningens attraktionskraft och ser därför lärlingsersättningen som en viktig del i detta. Därför säger vi nej till regeringens neddragning och anslår därutöver ytterligare medel till höjd lärlingsersättning.

Att snabbt lära sig svenska är grunden för att klara skolan och komma in i samhället. Vi vill att alla nyanlända ska få extra undervisning i svenska och att den ska anpassas efter varje elevs förkunskaper och behov. Nyanlända elever

ska mötas av höga förväntningar och en undervisning som är anpassad till deras förkunskaper.

I regeringsställning skapade vi yrkeshögskolan. Nu anslår vi mer resurser än regeringen till en utbyggnad av samma skolform.

Folkpartiet liberalerna vill införa yrkesskola, en yrkesutbildning för vuxna motsvarande gymnasial nivå med stort inslag av arbetsplatsförlagt lärande.

I stället för att öka antalet platser i högre utbildning föreslår Folkpartiet liberalerna en kvalitetsatsning på humanistiska och samhällsvetenskapliga utbildningar. Skälet är att det är dessa utbildningar som har låg andel lärarledda timmar.

Med Folkpartiet liberalerna och alliansregeringen höjdes de statliga forskningsanslagen kraftigt, och vi vill fortsätta prioritera forskningen.

Jag anser mot den bakgrunden att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 3 i denna del och yrkande 4 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

4. Ramar för utgiftsområdena 15 och 16 (KD)

Larry Söder (KD) anför:

Skolans huvuduppgift är att förmedla kunskap, att stimulera elevernas intellektuella utveckling och att förbereda barn och unga för vuxenlivet. Skolan har också ett bildningsuppdrag. Skolan ska bygga på, och förmedla vidare, de värden och dygder som är centrala för ett gott liv och ett gott samhälle. Den ska inte bara utbilda personer som ska kunna få ett jobb, utan också medborgare som kan vara med och ta ansvar för samhällets gemensamma angelägenheter och förvalta centrala värden och kulturarv. En gemensam etisk grund är nödvändig för att skapa en lugn, trygg, stimulerande och positiv miljö i skolan. Skolans värdegrund är grunden på vilken hela undervisningen vilar och ska vara integrerad i hela skolans verksamhet.

För att vända trenden med fallande kunskapsresultat föreslår Kristdemokraterna bl.a. satsningar på stärkt stöd till elever med särskilda behov, kompletterande utbildning för lärare och stärkt elevhälsa. Läraryrkets attraktivitet måste stärkas bl.a. genom en förbättrad arbetssituation och en hög lön till bra lärare.

Alla elever som har behov av specialpedagogik ska få tillgång till det i skolan. Elever som har de största behoven ska få hjälp och stöd av de lärare som har den bästa kompetensen. Vår satsning på Speciallärarlyftet innebär att över 6 000 lärare kommer att kunna utbildas till speciallärare.

Alliansregeringen införde karriärtjänster som innebär att skickliga lärare kan göra karriär och bli förstelärare eller lektorer. Vi vill särskilt rikta en del av karriärtjänsterna till utanförskapsområden och föreslår medel för detta.

För att stödja språkutvecklingen och möjligheterna att nå kunskapsmålen hos nyanlända och andra elever med svenska som andraspråk föreslår

Kristdemokraterna en kompetenssatsning för lärare för att få fler med kompetens inom svenska som andraspråk. Reformen innebär att närmare 3 000 lärare får behörighet som lärare i svenska som andraspråk.

En god kunskapsutveckling kräver också en bra skolmiljö och elevhälsa. Elever som mår bra lär sig bättre. En väl utvecklad elevhälsovård främjar också det förebyggande arbetet mot psykisk ohälsa hos barn och unga. Kristdemokraterna föreslår därför en förstärkning av elevhälsovården. Kristdemokraterna föreslår även att undervisningstiden i ämnet idrott och hälsa i grundskolan utökas med 100 timmar, vilket motsvarar en ökning av ämnet med 20 procent.

Kristdemokraterna vill också minska barngruppernas storlek på fritidshemmen och tillför medel för detta.

Kristdemokraterna tar tydligt ställning för kvalitet och excellens i högstskolor och forskning. Universiteten ska ha ett brett utbildningsutbud och bedriva statsfinansierad forskning där man är nationellt eller t.o.m. internationellt ledande. Högskolorna ska ha ett bra utbud av grundutbildning och ha en bra forskningsanknytning i samarbete med universiteten. Den högre utbildningens viktigaste uppgift är att förmedla kunskap. För att möjliggöra detta krävs kompetenta högskolelärare och forskare, en stimulerande arbetsmiljö samt studiesocial trygghet.

Jag anser mot den bakgrunden att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3 i denna del och yrkande 4 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.